

HINDAMISTULEMUSED: TURUNDUS JA REKLAAM

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE
KVALITEEDIAGENTUUR

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

EKKA

Projekti tegevusi rahastatakse ESF-i programmi „Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine“ tegevuse 6.5. „Täiskasvanute täienduskoolituse kvaliteedi arendamine“ raames.

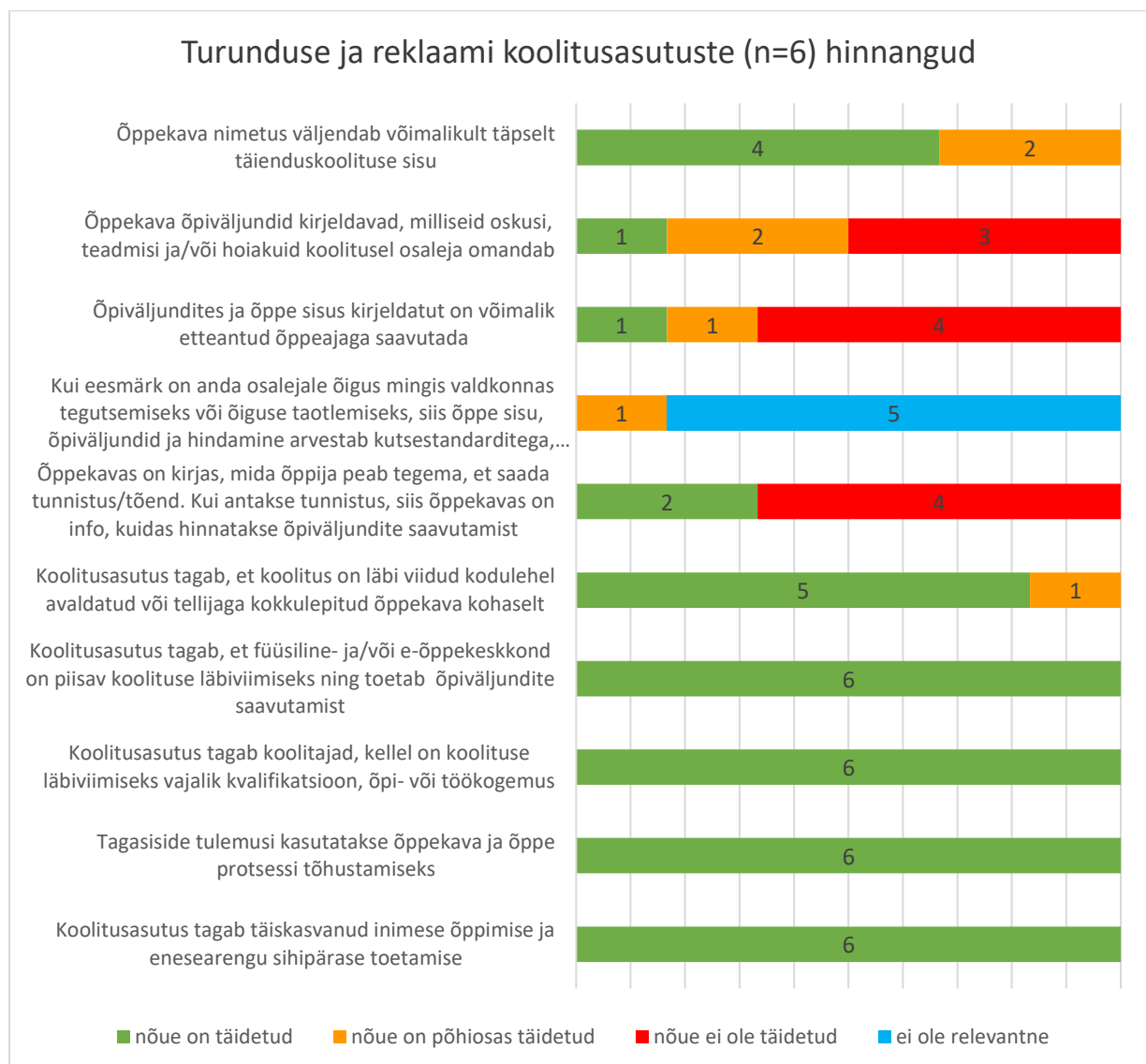
Kokkuvõtte koostas: Kaija Kumpas-Lenk

2020. aastal hinnati turunduse ja reklaami valdkonnas **6 koolitusasutust**. Kokku hinnati 6 asutusest 12 õppekava. Erinevate asutuste hindamistel osales 5 eksperti. Hindamiskomisjonid olid 3–4-liikmelised. Hinnatud asutustest 3 olid vaid turunduse ja reklaami valdkonna koolituste pakkujad, ülejäänud 3 pakkusid koolitusi ka teistes valdkondades, nt ettevõtlus-, juhtimise- ja arvutikoolitusi.

Hindamisel sai 6-st asutusest positiivse tulemuse 2 asutust ja negatiivse tulemuse 4 asutust. Neist kordushindamisel osales 1 asutus, mis sai positiivse tulemuse. Teistel asutustel tuleb kordushindamine läbida 2021. aastal.

Hindamise tulemused

Turunduse ja reklaami valdkonna täienduskoolitusasutuste hindamiste tulemused on välja toodud joonisel 1, kus on iga hinnatud kriteeriumi taha märgitud vastava hinnangu saanud asutuste arv.

Joonis 1. Turunduse ja reklaami koolitusasutuste (n=6) hinnangud arvudes.

Hinnatud turunduse ja reklaami valdkonna asutuste peamised probleemid olid õppekavades. Ekspertide hinnangutest õppekavadele selgus, et probleemsemad teemad on **õpiväljundite sõnastus, õpiväljundite saavutamine etteantud ajaga ning lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid** (vt joonis 1).

Järgnevalt on kirjeldatud peamised tulemused kriteeriumite järgi. Kriteeriumid on markeeritud kastis.

Õppekava nimetus väljendab võimalikult täpselt täienduskoolituse sisu.

Õppekavade hindamisel selgus, et enim on suudetud tagada õppekava nimetuse vastavust täienduskoolituse sisule (joonis 1). Ekspertide hinnangul oli kõikide asutuste puhul tegu õppekavadega, mille nimetused olid täienduskoolitusele kohased ning andsid üldjoontes edasi, mis koolitusega on tegu, ning milleks ja kellele on õppekava mõeldud. Kahe asutuse õppekavade puhul tõid eksperdid välja, et nimetus vajab täpsustamist. Ühel juhul viitas õppekava pealkiri praktilisele koolitusele, kuid õpiväljundites kirja pandu osutas vastupidiselt teadmiste omandamisele. Teisel juhul olid õppekavade nimetused liiga laiad arvestades koolitusel käsitlevaid teemasid. Näiteks koolituse nimetus oli turundus, kuid koolitusel käsitleti vaid internetiturunduse teemasid.

Õpiväljundites ja õppe sisus kirjeldatut on võimalik etteantud õppeajaga saavutada.

Ekspertid leidsid, et vaid ühe asutuse õppekavades olid õpiväljundid sõnastatud selgelt, arvestasid koolituse sihtrühma ja olid mõõdetavad (joonis 1). Kahes hinnatud asutuses olid õppekavade õpiväljundid üldjoontes arusaadavad, ent sõnastus vajas mõningast täpsustamist (hinnang „nõue on põhiosas täidetud“). Näiteks leidsid eksperdid, et tegusõnadele tuleb õpiväljundites pöörata rohkem tähelepanu, et need kirjeldaksid õppija õppimise tulemust, mitte protsessi.

Kolme asutuse õppekavade õpiväljundites aga esines olulisi puudusi (hinnang „nõue ei ole täidetud“). Neist ühel juhul puudusid õppekavadest õpiväljundid. Teise kahe asutuse puhul andsid õpiväljundid õppijale ambitsioonikaid lubadusi, mida ei olnud koolituse jooksul õppijal võimalik täita ega koolitajal hinnata. Samuti leidsid eksperdid, et osa õpiväljunditest ei haakunud koolituse sisuga.

Õpiväljundites ja õppe sisus kirjeldatut on võimalik etteantud õppeajaga saavutada.

Õpiväljundite ja õppe sisu omandamine etteantud ajaga oli hinnatud asutustele üks peamistest kitsaskohtadest. Ekspertide hinnangul oli kuuest asutusest vaid ühe puhul õpiväljundites ja õppe sisus kirjeldatut võimalik etteantud ajaga saavutada. „Nõue põhiosas täidetud“ hinnangu sai 5 õppekava 3-st asutusest, kus peamine probleem oli, et õppe maht õppekavas ja koolituse kirjelduses ei kattunud, mistõttu õppija ei tea arvestada kui pikale koolitusele ta läheb.

Ekspertid andsid 4 täienduskoolitusasutuse 5-le õppekavale hinnangu, et õpiväljundites ja õppe sisus kirjeldatut ei ole võimalik etteantud õppe ajaga saavutada. Peamiste kitsaskohtadena toodi välja, et õpiväljundid on sõnastatud ambitsioonikalt ja üldsõnaliselt, ning nende saavutamiseks on planeeritud lühike aeg. Samuti toodi välja, et osadel õppekavade sihtrühma kirjeldus on väga lai (algajad ja edasijõudnud), mistõttu ei ole kõigil koolitusel osalenul võimalik koolitusega lubatud teadmisi, oskusi omandada. Õppekavades, kus puudusid õpiväljundid, oli ka ekspertide hinnang nende saavutatusele, et nõue ei ole täidetud.

Ühes õppekavas oli märgitud õppe maht, millele lisandus vabatahtliku osana iseseisev töö mahuga 15–30 tundi. Antud lähenemine on vastuolus täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punkti 5-ga, mille kohaselt tuleb täienduskoolituse õppekavas märkida õppe kogumaht, sealhulgas auditoorse, praktilise ja iseseisva töö osakaal. Tundide esitamine vahemikuna ei ole täienduskoolituse õppekavades asjakohane.

Kui koolituse eesmärk on anda osalejale õigus mingis valdkonnas tegutsemiseks või vastava õiguse taotlemiseks (nt kutse), siis õppe sisu, õpiväljundid ja hindamine arvestab kutsestandardites, õigusaktides sätestatud nõuetega.

Mitte ükski 6 hinnatud asutuse õppekavadest ei valmistanud õppijaid ette kutse või valdkonnas vastava õiguse taotlemiseks. Ühe õppekava hinnang oli „nõue on põhiosas täidetud“, kuna õppekava aluseks kasutati vananenud kutsestandardit.

Õppekavas on välja toodud, mida õppija peab tegema selleks, et koolituse lõpus saada tunnistus/tõend. Kui koolituse läbimisel väljastatakse osalejale tunnistus, siis õppekava sisaldab infot selle kohta, kuidas hinnatakse õpiväljundite saavutamist.

Ekspertide hinnangul oli kahel asutusel kuuest õppekavades selgelt välja toodud lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid. Nelja asutuse viies õppekavas on aga mitmeid puudujääke, mistõttu hindasid eksperdid lõpetamise kriteeriumite ja väljastatavate dokumentide kriteeriumi nõude mitte täidetuks.

Peamiste kitsaskohtadena tõid eksperdid välja, et osades õppekavades polnud välja toodud lõpetamise tingimusi ehk mida peab õppija tegema selleks, et saada koolituse lõpus tunnistus ja/või tõend, ning kuidas hinnatakse õpiväljundite saavutamist juhul, kui õppija saab koolituse lõpus tunnistuse. Oli ka vastupidiseid näiteid, kus õppekava sisaldas küll infot lõpetamise tingimuste kohta, kuid puudus info, millise dokumendi õppija saab, kui tingimused on täidetud.

Ühe õppekava puhul tõid eksperdid välja, et õpiväljundite hindamise viis, milleks oli eksam, ei olnud osade koolituse õpiväljundite hindamiseks asjakohane, kuna need kirjeldasid praktilisi oskusi.

Koolitusasutus tagab, et koolitus on läbi viidud kodulehel avaldatud või tellijaga kokkulepitud õppekava kohaselt.

Selle kriteeriumi täitmisega koolitusasutustel probleeme ei olnud. Hindamiste põhjal võib öelda, et õppekavasid viiakse ellu vastavalt kokkulepitule. Kõik hinnatud asutused said selle kriteeriumi hindeks „2 – nõue on täidetud“.

Koolitusasutus tagab, et füüsiline õppekeskkond (õppevahendid, seadmed, ruumid, ligipääs jms) ja/või e-keskkond on piisav täienduskoolituse läbiviimiseks ning toetab õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist.

Õppekeskkondadega turunduse ja reklaami valdkonna asutustel senise hindamise põhjal probleeme ei ole. Kõik hinnatud asutused said positiivse hinnangu. Hindamiste põhjal on näha, et üha enam pööratakse tähelepanu e-keskkonna kvaliteedile.

Koolitusasutus tagab koolitajate olemasolu, kellel on koolituse läbiviimiseks vajalik kvalifikatsioon, õpi- või töökogemus.

Turunduse ja reklaami valdkonna koolitajad on valdavalt praktikud. Kõik hinnatud 6 asutust tagasid koolituste läbiviimiseks kvalifitseeritud koolitajate olemasolu.

Tagasiside tulemusi kasutatakse õppekava ja õppe protsessi tõhustamiseks.

Kõik 6 hinnatud asutust koguvad tagasisidet ja paljud on eeskujuks tagasiside kasutamisel parendustegevustes – nii õppekavade kui koolitajate arendamisel. Võib öelda, et tagasiside on selles valdkonnas enamike koolitusasutuste kvaliteedi tööriist.

Koolitusasutus tagab täiskasvanud inimese õppimise ja enesearengu sihipärase toetamise.

Hindamistest selgus, et kõik 6 asutust tagavad, et täiskasvanud õppija õppimine oleks tõhus. Õppija vajadustega arvestatakse, nende õppimist toetatakse. Paljud asutused on loonud õppijatele veebipõhised arutelugrupid, et õppijad saaksid igal hetkel küsimusi esitada ja tagada kiire info vahetus.

Täienduskoolitusasutuste tugevused ja hea praktika turunduse ja reklaami valdkonnas

Õppijate arengu toetamiseks kasutatakse monitoorimise-ja nõustamise süsteeme

Mitmed koolitusasutused on õppijatele loonud Facebooki grupid, õppijatele tagatakse koolitusmaterjalidele eluaegne või ajalise tähtajaga ligipääs, koolitajad pakuvad konsultatsioone ka aasta peale koolitust.

Õppijate kodutöödele antakse sisulist tagasisidet

Üks koolitusasutus rõhutas, et õppija arengu toetamisel oluline koht tagasisidel. Selles koolitusasutuses antakse õppijate kodustele töödele suulist tagasisidet. Õppesse on planeeritud aeg tagasiside andmiseks. Õppijate töödele tagasiside andmist reklaamib koolitusasutus ka veebilehel erinevate koolituste kirjeldustes.

Õppijate toetamine ja üldpädevuse arendamine

Mitmes koolitusasutuses arvestatakse nii õppeprotsessis kui õppekeskkonna kujundamisel õppija vajadustega, sh küsitakse õppijatelt tagasisidet ka koolituse kestel ja arvestatakse õppijate eelteadmistega koolitusteemade käsitlemisel. Lisaks õppijate erialaste oskuste arendamisele pööratakse koolitustel tähelepanu üldpädevuse arengu toetamisele nagu meeskonnatöö, esinemisoskus, loomingulisus. Üks asutus toetab ka õppijate õppimisoskuste arendamist e-õppes.

Õppijate toetamine töökoha leidmisel

Üks koolitusasutus aitab oma õppijaid peale koolituse läbimist töökoha leidmisel müügi ja turunduse valdkonnas tehes selleks koostööd värbamisfirmaga ja otsides aktiivselt oma õppijatele töövõimalusi.

Koolitajate professionaalsuse sihipärane ja süsteemne toetamine

Üks koolitusasutus korraldab täiendavalt iga kuu koolitajatele personaalseid coaching sessioone, et leida üksikasju õppimise parandamiseks. Enne iga koolitust kontrollitakse, et koolitajate kohta käiv informatsioon veebilehel ei oleks vananenud.

Üks koolitusasutus on põhikoolitajate professionaalse arengu toetuseks seadnud soovitusliku nõude iga koolitatava teema kohta läbida vähemalt 30 tundi enesearengut aastas.

Uute ja algajate koolitajate koolitamine

Üks koolitusasutus toetab varasema koolitaja kogemusega koolitajaid pakkudes neile koolitajate koolitusi. Lisaks juhendatakse uusi koolitajaid esimeste õppematerjalide koostamisel ning metoodika valimisel, koolituskeskkonna kasutamisel ja õppijate iseseisvatele töödele tagasiside andmisel. Samuti toetab koolitusasutus koolitajate oskuste arendamist erinevate õppemetoodikate rakendamiseks ja veebikeskkonnas õpetamisel.

Veebiõppe assistendid aitavad tagada veebiõppe kvaliteeti

Ühes koolitusasutuses on veebiõppe läbiviimiseks tehniline assistent, kes toetab koolitajaid veebikoolituste tehnoloogiliste lahendustega.

Tagasisidet väärtustatakse ja kasutatakse kvaliteedi edendamiseks

Ühe koolitusasutuse hinnangul on õppijate tagasiside asutusele üks olulisi arengutõuke andjaid. Näiteks, kui mõne õppuri tagasiside on ebatavaliselt madal (6 punkti ja madalam), siis suheldakse osalejaga peale koolitust täiendavalt, et saada aru rahulolematuse põhjustest.

Pikaajaliste koolitusprojektide puhul on sama asutus teinud tagasiside ja mõju uuringuid aasta ja kaks peale koolitust.

Peamised kitsaskohad ja üldised tähelepanekud

Turunduse ja reklaam valdkonna tähelepanekud on tehtud 6 hinnatud asutuse põhjal, mistõttu ei pruugi järeldused laieneda kogu valdkonnale.

Koolitajateks on kogenud praktikud

Turunduse ja reklaami koolitusi viivad valdavalt läbi valdkonnas tegutsevad praktikud. See on väärtuslik, kuna valdkond on kiiresti muutuv, mistõttu on oluline, et koolitusel õpetatakse aja- ja asjakohaseid teemasid. Koolitajate praktilisele kogemust tuuakse koolitajate kvalifikatsioonis kõige enam välja, see on müügiargument.

Valdkond on muutustele orienteeritud

Turunduse ja reklaami valdkond on pidevas muutuses, toimuvad kiired arengud ja pidevalt otsitakse uusi viise tõhusamaks tegevuseks. Muutustega head toimetulekut näitab enamiku hinnatud asutuste võimekus e-õpet pakkuda, reageerida turu vajadusele ja koolitada teemadel, mis on ajakohased. Koolitusi pakutakse erinevates veebikeskkondades. Kolm koolitajat kuuest tegeles muuhulgaskoolitajate digipädevuste toetamisega ja üks neist ka õppijate digipädevuste arendamisega. Valdonna õpetamist iseloomustab paindlik lähenemine, mitmekülgsede metoodikate kasutamine õppe läbiviimisel.

Õppijaid motiveeritakse

Õpe on valdavalt praktiline ja õppijatele antakse palju võimalusi õpitavat praktiliselt läbi teha. Üsna sageli on koolitustel praktiline tulemus (valmib turundusplaan või seadistatakse veebilehte). Õppijate arengu jälgimiseks on paljudel asutustel monitoorimissüsteemid, et jälgida õppijate edenemist koolitusel ja toetada nende õppimist. Õppijaid motiveeritakse õppes aktiivselt osalema. Paljud asutused on loonud koolitusel osalejate Facebooki grupi, kus arutatakse koolitusega seonduvaid küsimusi. Mitmed asutused panustavad tugeva valdkondliku kogukonna tekkimisele luues nii koolituste vilistlaste kui ka praeguste õppijate suhtlusgruppe.

Õppekava disain ja sisu on turundustekst

Valdkonnale omaselt lähenevad enamik asutusi õppekavale pigem loominguliselt. Asutustel on küll ka klassikalise ülesehitusega õppekavad veebilehel olemas, kuid koolituse kirjeldus ja selle turunduslik välimus räägib valdkonna enda eest. Koolituse kirjeldused on atraktiivsed, õppima kutsuvad, sisu tekstid on lühikesed ja löövad ning annavad üsna selge ülevaate sellest, mida koolitus pakub. Samas on vahel müügilausetega mindud liiale, lisades neid näiteks õpiväljundite hulka („Kõik on võitjad!“).

Ambitsioonikad õpiväljundid ja nende saavutamiseks on planeeritud liiga vähe aega

Neli hinnatud koolitusasutust kuuest ei olnud planeerinud õpiväljundite saavutamiseks piisavalt aega. Peamisteks kitsaskohtadeks oli ekspertide hinnangul ambitsioonikalt ja üldsõnaliselt sõnastatud õpiväljundid ning nende saavutamiseks planeeritud lühike aeg. Samuti toodi välja, et osadel õppekavade sihtrühma kirjeldus on väga lai (algajad ja edasijõudnud), mistõttu ei ole kõigil koolitusel osalenul võimalik koolitusega lubatud teadmisi, oskusi omandada. Osades õppekavades puudusid õpiväljundid, mistõttu oli ka ekspertide hinnang nende saavutatusele, et nõue ei ole täidetud.

Lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid on esitatud puudulikult

Neli asutust kuuest said lõpetamise tingimuste ja väljastatavate dokumentide kriteeriumile negatiivse hinnangu. Peamiseks põhjuseks oli info puudumine või selle osaline esitamine. Näiteks oli kirjas, mis dokumendi õppija koolituse lõpus saab, kuid puudus info, mida õppija peab selleks tegema, et saada tunnistus, tõend.

TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISE KOKKUVÕTTED 2020

ARVUTIOSKUSED

HINDAMISTULEMUSED:
ARVUTIOSKUSED

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

ETTEVÕTLUS JA ISIKUARENG

HINDAMISTULEMUSED:
ETTEVÕTLUS JA
ISIKUARENG

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

JUUKSURITÖÖ JA ILUTEENINDUS

HINDAMISTULEMUSED:
JUUKSURITÖÖ JA
ILUTEENINDUS

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

MEHAANIKA JA METALLITÖÖ

HINDAMISTULEMUSED:
MEHAANIKA JA
METALLITÖÖ

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

SOTSIAALTÖÖ JA NOUSTAMINE

HINDAMISTULEMUSED:
SOTSIAALTÖÖ JA
NOUSTAMINE

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

TURUNDUS JA REKLAAM

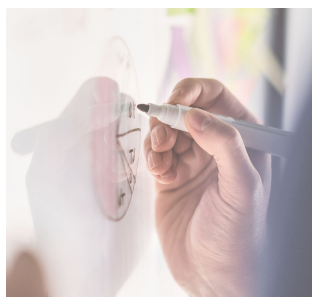

HINDAMISTULEMUSED:
TURUNDUS JA
REKLAAM

KOKKUVÕTE TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
ÕPPE KVALITEEDI HINDAMISTEST 2020

TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE KVALITEEDI HINDAMINE 2020: TULEMUSED JA ÕPPETUNNID

TÄIENDUSKOOLITUSASUTUSTE
KVALITEEDI HINDAMINE 2020:
TULEMUSED JA ÕPPETUNNID

